

ZAKON

O MJERAMA ZA UNAPREĐIVANJE STOČARSTVA

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom se uređuje proizvodnja i promet priplodne stoke (goveda, konja, ovaca, plemenitih pasmina koza, svinja, peradi, kunića i pčela) i propisuju druge mjere za unapređivanje stočarstva.

Član 2.

U skladu sa odredbama ovog zakona, kantonalni-županijski organ uprave nadležan za poslove stočarstva će donijeti propise kojim će se bliže uređivati primjena mjera za unapređivanje stočarske proizvodnje.

Član 3.

U cilju unapređivanja stočarske proizvodnje kantonalni- županijski organ uprave nadležan za poslove stočarstva propisuje obaveznu primjenu zootehničkih i zoohigijenskih mjera za pojedine vrste i pasmine stoke (provođenje selekcijskih mjera, uređenje i održavanje staja, đubrišta i ispusta, obezbjeđenje higijenski ispravne vode, održavanje smotri i sajmovia stoke i dr.).

II - PROIZVODNJA I PROMET PRIPLODNE STOKE

Član 4.

Pod priplodnom stokom podrazumijeva se stoka koja je zdrava i sposobna za razmnožavanje. Pod kvalitetnom priplodnom stokom podrazumijeva se stoka koja ima proizvodne i reproduktivne osobine određene pasmine i zadovoljava druge propisane uslove. Pod elitnom priplodnom stokom podrazumijeva se kvalitetna priplodna stoka koja ima određena visoka i kvalitetna proizvodna, priplodna i druga svojstva. Pod ostalom priplodnom stokom podrazumijeva se stoka koja je u tipu pasmine koja se koristi za proizvodnju kvalitetne priplodne stoke i koja je dobivena vještačkim osjemenjivanjem ili potiče od muških priplodnih grla proizvedenih u matičnim stadima registrovanih proizvođača elitne odnosno kvalitetne priplodne stoke.

Član 5.

Proizvodnjom kvalitetne i elitne priplodne stoke i jaja za priplod radi stavljanja u promet i korišćenje za vlastite potrebe mogu se baviti pravna i fizička lica (u daljem tekstu: proizvođači) koji su upisani u registar proizvođača kvalitetne priplodne stoke, odnosno registar proizvođača elitne priplodne stoke (u daljem tekstu: registar). Registar iz stava 1. ovog člana vodi kantonalni-županijski organ uprave nadležan za poslove stočarstva. Prijava za upis u registar proizvođača podnosi se organu uprave iz stava 2. ovog člana.

Član 6.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) organizuje i vodi stočarsku-seleksijsku službu. Poslove iz stava 1. ovog člana Federalno ministarstvo može povjeriti stručnoj organizaciji u oblasti stočarstva.

Član 7.

Za proizvodnju kvalitetne elitne priplodne stoke mogu se upotrijebiti samo ženska i muška grla koja ispunjavaju uslove u pogledu pasmine, tipa, zdravlja, konstitucije, proizvodnosti i plodnosti i koja su ocijenjena kao sposobna za reprodukciju.

Član 8.

Za proizvodnju peradi za priplod i tov mogu se upotrijebiti samo jaja nabavljena od proizvođača koji su registrovani za proizvodnju jaja za priplod.

Član 9.

Grla ocijenjena kao sposobna za reprodukciju rezvrstavaju se u klase prema svojoj vrijednosti utvrđenoj u skladu sa uslovima iz člana 7. ovog zakona. Ocjenjivanje i razvrstavanje u klase vrši stočarsko-selekcijaska služba. Ocjenjivanju i ravrstavanju podliježu sva matična ženska grla i njihov ženski podmladak.

Član 10.

Kvalitetna i elitna priplodna grla za koja stručna služba proizvođača utvrdi da ima određene osobine u pogledu plodnosti, produktivnosti i drugih svojstava i za koja postoje podaci o ovim osobinama, može ta grla okategorisati kao matična grla. Matična grla i njihov podmladak moraju biti trajno obilježeni na propisan način. Stručna služba proizvođača vodi evidencije o matičnim grlima. Evidencija o matičnim grlima iz stava 3. ovog člana vodi se o matičnim elitnim i kvalitetnim prilodnim grlima (matična knjiga) i sadrži evidenciju o podmlatku, evidenciju o proizvodnosti grla i evidenciju o plodnosti stoke.

Član 11.

U registar se mogu upisati proizvođači koji imaju priplodna grla, obezbijeđenu stručnu službu za proizvodnju i zdravstvenu zaštitu kvalitetne odnosno elitne priplodne stoke, potrebnu opremu, odgovarajuće objekte za smještaj stoke i stočnu hranu. Dva ili više proizvođača mogu organizovati zajedničku stručnu službu.

Član 12.

Proizvođači su dužni da obezbijede vršenje stručne kontrole proizvodnih, reproduktivnih, zdravstvenih i drugih svojstava kvalitetne i elitne priplodne stoke. Stručnu kontrolu iz stava 1. ovog člana vrše stručne organizacije iz oblasti stočarstva.

Član 13.

U unutrašnji promet može se staviti kao kvalitetna i elitna priplodna stoka samo stoka koja ispunava uslove u pogledu proizvodnje, priplodne vrijednosti i zdravstvenog stanja. Proizvođači su dužni da za kvalitetnu i elitnu priplodnu stoku koju stavljaju u promet izdaju kupcu prepis izvoda iz matične knjige ovjeren od stručne organizacije iz člana 12. stav 2. ovog zakona sa podacima o porijeklu, proizvodnoj i propodnoj vrijednosti. Ostala priplodna stoka može se staviti u promet ako stručna organizacija iz stava 2. ovog člana izda potvrdu da se radi i stoci iz člana 4. ovog zakona.

Član 14.

Kao priplodna stoka može se uvoziti samo kvalitetna i elitna priplodna stoka koja se u pogledu proizvodne i priplodne vrijednosti i zdravstvenog stanja ispunjava uslove za stavljanje u unutrašnji promet. Za vještačko osjemenjivanje može se uvoziti samo sjeme progeno testitanih priplodnih grla. Za uvoz sjemena iz stava 2. ovog člana potrebna je dozvola Federalnog ministarstva.

Član 15.

Kao priplodna stoka može se izvoziti samo stoka koja u pogledu proizvodne i priplodne vrijednosti ispunjava uslove za stavljanje u unutrašnji promet, ako sa inostranim kupcem nije drukčije ugovoreno.

III - OPLOĐAVANJE I LICENCIRANJE STOKE

Član 16.

Oplođavanje stoke vrši se vještačkim osjemenjivanjem transferom embriona i prirodnim pripustom. Kantonalni-županijski organ uprave nadležan za poslove stočarstva je dužan da preduzme potrebne mjere i obezbijedi oplođavanje stoke na njegovom području.

Član 17.

Odluku o sprovođenju vještačkog osjemenjivanja stoke donosi kantonalni-županijski organ uprave nadležan za poslove stočarstva. Odluka iz stava 1. ovog člana može se donijeti ako su ispunjeni slijedeći uslovi:

1. da postoje saobraćajne i druge mogućnosti za obavljanje vještačkog osjemenjivanja;
2. da je obezbijeđen stručni kadar;
3. da su obezbijeđena materijalna sredstva, oprema i sjeme za uspješno sprovođenje vještačkog osjemenjivanja;
4. da imaju organizovani punktovi za osjemenjivanje.

Član 18.

Odluku o vještačkom osjemenjivanju plotkinja, goveda, ovaca, koza i druge priplodne stoke kad su ispunjeni uslovi iz člana 17. stava 2. ovog zakona donosi kantonalni-županijski organ uprave nadležan za poslove stočarstva. Odlukom iz stava 1. ovog člana propisuje se obaveza kastracije svih muških priplodnih grla proizvođača priplodne stoke, izuzev muških priplodnih grla proizvođača priplodne stoke i muških priplodnih grla koja se koriste isključivo za štalski tov uz pismeni dokaz.

Član 19.

Za vještačko osjemenjivanje može se upotrijebiti samo sjeme muških priplodnih grla koja su ispitana na potomstvo (progenotestirana) ili koja potiču od roditelja ispitanih na potomstvo. Ispitivanje na potomstvo grla za upotrebu u vještačkom osjemenjivanju vrše proizvođači sjemena putem svoje stručne službe koja ima odgovarajuće objekte, opremu i stručni kadar. Ispitivanje na potomstvo vrši se po jedinstvenoj metodi. Odabiranje grla za ispitivanje na potomstvo i odabiranje ispitanih grla za upotrebu za vještačko osjemenjivanje vrši stručnu organizacija iz oblasti stočarstva.

Član 20.

Proizvodnjom sjemena za vještačko osjemenjivanje mogu se baviti proizvođači koji imaju odgovarajuća muška priplodna grla, stručni kadar i potrebnu opremu za proizvodnju sjemena. Proizvođači podnose prijavu Federalnom ministarstvu uz koju prilažu odgovarajuće dokaze da ispunjavaju propisane uslove za proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjivanje. Federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: federalni ministar) donosi rješenje o ispunjavanju uslova za proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjivanje.

Član 21.

Muška priplodna grla koja služe za proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjivanje moraju biti pod stalnim zdravstvenim nadzorom. Najmanje jedanput godišnje mora se izvršiti detaljan zdravstveni pregled kao i pregled u pogledu priplodne vrijednosti grla iz stava 1. ovog člana. Pregled vrši stručna komisija koju obrazuju Federalni ministar. Stručna komisija je dužna da o izvršenom pregledu sačini zapisnik. Proizvođači koji vrše proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjivanje dužni su da postupe po primjedbama stručne komisije.

Član 22.

Prirodno se mogu oplođavati samo zdrava ženska priplodna grla (plotkinje). Kantonalni-županijski organ uprave nadležan za poslove stočarstva je dužan da za prirodno oplođavanje obezbijedi potreban broj kvalitetnih i zdravih muških priplodnih grla.

Član 23.

Prirodno oplodavanje stoke može se vršiti samo na području i za vrste stoke za koje nije propisane vještačko osjemenjivanje. Za prirodno osjemenjivanje krava i kobilica mogu se upotrebljavati samo muška priplodna grla proizvedena u matičnim stadima registrovanih proizvođača, kao i odabrana (licencirana) muška priplodna grla.

Član 24.

Odluku o odabiranju (licenciranju) muških priplodnih grla donosi kantonalni-županijski organ uprave nadležan za poslove stočarstva. Odabiranje vrši komisija koju obrazuje organ uprave iz stava 1. ovog člana.

Član 25.

Odabiranje podliježu bikovi, ovnovi i jarci stariji od jedne godine, te pastusi i magarci stariji od dvije godine. Odabirati se mogu samo ona grla koja odgovaraju uslovima pasmine i od kojih se očekuje kvalitetno potomstvo.

Član 26.

Građani koji su vlasnici odnosno držaoci muških priplodnih grla (u daljem tekstu: držaoci) dužni su u određeno vrijeme privesti grla na mjesto određeno za odabiranje.

Član 27.

Odabirana (licencirana) muška priplodna grla mogu se koristiti za priplod do ponovnog odabiranja u idućoj godini. Odabirana muška priplodna grla moraju biti pod stalnim zdravstvenim nadzorom veterinarske službe. Sva neodabrana (nelicencirana) muška priplodna grla odmah će se kastrirati. Ako držalac ne privede grla na odabiranje u određeno vrijeme i na određeno mjesto (član 26.), nadležan organ poljoprivredne inspekcije donijeće rješenje o prinudnom kastriranju neprivrednog grla. U slučaju iz stava 4. ovog člana, sve troškove prinudnog kastriranja snosi držalac grla.

IV - PČELARSTVO

Član 28.

Pčelarstvom, u smislu ovog zakona, smatra se držanje i gajenje pčela i proizvodnja made i drugih pčelinjih proizvoda. Kantonalni-županijski organ uprave nadležan za poslove stočarstva može donijeti odluku o uslovima držanja i gajenja pčela i o proizvodnji meda i drugih pčelinjih proizvoda.

Član 29.

Držalac pčela je dužan da u naseljenim mjestima, pored puteva i drugim mjestima gdje se kreću i zadržavaju fizička lica, postavi pčelinjak tako da pčele ne smetaju drugim licima. Ispred leta košnice postavlja se ograda visine dva metra kroz koju ne mogu prolaziti pčele. Ograda iz stava 1. ovog člana mora da bude udaljena najmanje četiri metra od leta košnice.

Član 30.

Uzgajivači bilja koji upotrebljavaju sredstva za zaštitu bilja, dužni su da ne upotrebljavaju sredstva za zaštitu bilja koja su opasna za pčele u vrijeme kada postoji najveća opasnost za trovanje pčela (za vrijeme cvjetanja biljaka) i da najkasnije 48 sati prije upotrebe sredstava na pogodan način o tome obavijeste držaoce pčela.

V - OSTALE MJERE ZA UNAPREĐIVANJE STOČARSTVA

Član 31.

U cilju povećanja i unapređivanja stočnog fonda, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine može za pojedine vrste i pasmine stoke propisati ograničenje ili zabranu klanja stončog podmlatka.

VI - NAKNADE I TROŠKOVI

Član 32.

Za vještačko osjemenjivanje, prirodno oplođavanje i kastraciju držaoci plotkinja i muških neodabranih priplodnih grla plaćaju naknadu. Nadležni organ kantona-županije može odlučiti da se naknada iz stava 1. ovog člana plaća u cjelosti ili djelimično iz sredstava kantona-županije.

VII - NADZOR

Član 33.

Nadzor nad izvršavanjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, osim odredaba koje se odnose na primjenu vještačkog osjemenjivanja, proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjivanje stoke, ograničenje i zabranu klanja stočnog podmlatka, vrše organi uprave nadležni za poslove stočarstva na način i pod uslovima određenim zakonom. Nadzor nad izvršavanjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, koje se odnose na primjenu vještačkog osjemenjivanja, proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjivanje stoke, ograničenje i zabranu klanja stočnog podmlatka, vrše organi uprave nadležni za poslove veterinarstva.

VIII - KAZNE NE ODREDBE

Član 34.

Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kazniti će se za privredni prijestup proizvođač ako:

1. proizvode kvalitetnu ili elitnu priplodnu stoku ili jaja za priplod radi stavljanja u promet ili korištenja za vlastite potrebe, a nije upisana u registar (član 5.);
2. za proizvodnju kvalitetne ili elitne priplodne stoke upotrijebi ženska grla koja ne ispunjavaju uslove u pogledu pasmine, tipa, zdravlja, konstitucije, proizvodnosti i plodnosti ili koja nisu ocijenjena kao sposobna za reprodukciju (član 7.);
3. za proizvodnju peradi za priplod i tov upotrijebi jaja koja nisu nabavljena od proizvođača koji su registrovani za proizvodnju jaja za priplod (član 8.);
4. okategoriše kao matična grla na kvalitetna ili elitna priplodna grla za koja stručna služba nije utvrdila da imaju određene osobine u pogledu plodnosti, produktivnosti i drugih svojstava ili za koja ne postoje podaci o ovim osobinama ili ako matična grla ili njihov podmladak ne obilježi trajno na propisan način (član 10.);
5. ne obezbijedi vršenje stručne kontrole proizvodnih, reproduktivnih, zdravstvenih i drugih svojstava kvalitetne odnosno elitne priplodne stoke (član 12.);
6. stavi u unutrašnji promet kao kvalitetnu odnosno elitnu priplodnu stoku onu stoku koja ne ispunjava uslove i u pogledu proizvodne i priplodne vrijednosti i zdravstvenog stanja (član 13. stav 1.).

Za privredni prijestup iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200 do 1.000 KM.

Član 35.

Novčanom kaznom od 500 do 2.500 KM kaznit će se za privredni prijestup pravno lice ako:

1. ne primijeni propisane zootehničke i zoohigijenske mjere (član 3.);
2. uveze kao kvalitetnu odnosno elitnu priplodnu stoku onu stoku koja u pogledu proizvodne i priplodne vrijednosti i zdravstvenog stanja ne ispunjava uslove za stavljanje u unutrašnji promet (član 14. stav 1.);
3. za vještačko osjemenjivanje uveze sjeme priplodnih grla koja nisu progeno-testirana ili ako uveze sjeme bez dozvole (član 14. st. 2. i 3.);
4. izveze kao priplodnu stoku onu stoku koja u pogledu proizvodne i priplodne vrijednosti ne ispunjava uslove za stavljanje u unutrašnji promet, a sa inostranim kupcima nije drukčije dogovoreno (član 15.);
5. za vještačko osjemenjivanje upotrijebi sjeme muških priplodnih grla koja nisu ispitana na potomstvo (progenotestirana) ili koja ne potiču od roditelja ispitanih na potomstvo (član 19. stav 1.);
6. ispitivanje na potomstvo ne vrši po jedinstvenoj metodi (član 19. stav 3.);
7. vrši proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjivanje, a nema odgovarajuća muška priplodna grla, stručni kadar i potrebnu opremu za proizvodnju sjemena (član 20. stav 1.);
8. vrši proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjivanje bez rješenja o ispunjavanju uslova (član 20. stav 3.);
9. izvrši prirodno oplođavanje ženskih priplodnih grla koja nisu zdrava (član 22. stav 1.);

10. ne obavijesti blagovremeno držaoca pčela o upotrebi sredstava za zaštitu bilja (član 30.);

11. kolje stočni podmladak protivno propisanom ograničenju ili zabrani (član 31.).

Za privredni prijestup iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 do 300 KM.

Član 36.

Novčanom kaznom od 200 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1. ne vodi evidenciju o matičnim kvalitetnim elitnim priplodnim grlima (matičnu knjigu), evidenciju o podmlatku, evidenciju o proizvodnosti grla ili evidenciju o plodnosti stoke (član 10. stav 4.);
2. za kvalitetnu ili elitnu priplodnu stoku koju stavi u promet ne izda kupcu prepis izvoda iz matične knjige ovjeren od stručne organizacije koja vrši stručnu kontrolu proizvodnih, zdravstvenih i drugih svojstava priplodne stoke sa podacima o porijeklu i priplodnoj vrijednosti (član 13. stav 2.);
3. vrši prirodno oplođavanje na području i za vrste stoke za koje je propisano vještačko osjemenjivanje ili za prirodno oplođavanje krava i kobila upotrijebi muška priplodna grla koja nisu proizvedena u matičnim stadima registrovanih proizvođača ili neodabrana (nelicencirana) muška priplodna grla (član 23.);
4. postavi pčelinjak tako da pčele smetaju drugim licima (član 29.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 100 do 300 KM.

Član 37.

Novčanom kaznom od 100 do 300 KM kaznit će se za prekršaj pojedinac koji izvrši neku od radnji iz čl. 29, 34, 35. i 36. ovog zakona.

Član 38.

Novčane kazne za učinjeni privredni prijestup i prekršaj iz čl. 34, 35, 36. i 37. ovog zakona plaćaju se u KM, a do puštanja u opticaj KM, kazne se mogu plaćati u DEM ili protuvrijednosti valuta koje se koriste u platnom prometu u Federaciji Bosne i Hercegovine, po srednjem tečaju, koji utvrđuje nadležna finansijska organizacija na dan plaćanja.

IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

**Č
lan 39.**

Federalni ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise o:

1. postupku donošenja i sadržaja prijave za upis u registar proizvođača kvalitetne i elitne priplodne stoke i o vođenju registra proizvođača kvalitetne i elitne priplodne stoke (član 5.);
2. uslovima u pogledu pasmine, tipa, zdravlja, proizvodnosti i plodnosti koje moraju ispunjavaju ženska grla za proizvodnju priplodne stoke i o načinu i postupku ocjenjivanja tih grla (član 7.);
3. načinu i postupku razvrstavanja u klase ženskih grla koja su ocijenjena kao sposobna za reprodukciju (član 9.);
4. načinu trajnog obilježavanja matičnih grla i njihovog podmlatka (član 10. stav 2.);
5. načinu vođenja evidencije o matičnim kvalitetnim i elitnim priplodnim grlima, evidencije o podmlatku, evidencije o proizvodnosti grla i evidencije o plodnosti stoke kao i obrascima za vođenje tih evidencija (član 10. stav 4.);
6. uslovima, načinu i postupku vršenja stručne službe i stručne kontrole u pogledu obezbjeđenja kadrova, uređaja, opreme i objekata (čl. 11. i 12.);
7. proizvodnoj i priplodnoj vrijednosti i zdravstvenom stanju stoke koja se može staviti u unutarnji promet kao kvalitetna, odnosno elitna priplodna stoka (član 13. stav 1.);
8. objektima, opremi i stručnom kadru koje mora da ima stručna služba proizvođača (član 19. stav 2.);
9. jedinstvenoj metodi za ispitivanje muških priplodnih grla na potomstvo (član 19. stav 3.);
10. uvjetima za proizvodnju sjemena za vještačko osjemenjavanje (član 20. stav 1.);

Član 40.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena zakona o promicanju stočarstva koji su se primjenjivali na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine. Do donošenja propisa iz člana 39. ovog zakona primjenjivat će se propisi doneseni na osnovu zakona iz stava 1. ovog člana.

Član 41.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući Doma naroda Parlamenta Federacije BiH **Mariofil Ljubić**, s. r.

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH **Enver Kreso**, s. r.